

*Бо немає нічого захованого, що не відкриється,
ні таємного, що не виявиться.*

*Тому все, що казали ви потемки, при світлі почувється,
що ж шептали на вухо в коморах, на дахах проповідане буде.*

Євангеліє від Луки, 12:2-3

1

Данило їхав Запорізьким шосе із Дніпра в напрямку Со-
лоного, коли біля повороту на Василівку, проте з іншого
боку, де Гончарка, побачив дим.

Загалом Данило поспішав. Машина була не його, а на-
чальниці райвідділку, на чие прохання Данило забрав її
на СТО. Обіцяв повернутися о другій, отож часу було вже
обмаль. Але дим валив угору густою хмарою, тому Данило
стиха вилаявся і повернув на Гончарку.

Колеги загалом не поділяли його ставлення до весня-
ного спалювання торішньої трави — вони майже всі були
людьми сільськими та щиро вірили, що то нормально
й після цього молода трава краще ростиме. Проте торік
трапився нещасний випадок: від одного з таких підпалів
вогонь дійшов до цвинтаря, і там згоріла бабця, яка в неді-
лю після Великодня пішла «на гробки», добряче хильнула
там за упокій душі свого чоловіка й невдовзі до нього при-
єдналася. Це перетворювало звичайний підпал на ненав-
мисне вбивство, яке треба було вже розслідувати. У соц-
мережах здійнявся галас, і начальниця відділку майор
Тарашко отримала прочуханки в обласній управі, після
чого на Данила перестали дивитися як на міського фри-
ка, який не розуміє сільського життя, і припинили надто
поблажливо ставитися до паліїв. Бо краще перебдіти, ніж

мати справу з іще одним трупом та знов отримувати про-
чухана.

Отже, Данило повернув на Гончарку й попростував
грунтовою, роздивляючись, звідки валить дим. Аж рап-
том просто під машину з куців шарахнуло щось чорно-
біле.

Данило їхав не швидше ніж тридцять, тому, вдаривши
по гальмах, таки зачепив те щось, але не сильно. Серце
провалилося в живіт, бо спершу він було вирішив, що то
дитина в чорно-білій куртці, але, вискочивши з машини,
побачив, що перед бампером б'є крилом у пилюці очмані-
лий лелека.

Від неймовірного полегшення Данило аж спітнів. Ви-
терши долонею лоб, він підійшов до птаха і спробував його
заспокоїти.

— Тихо, бузько... Дай подивитися, ну? Не сіпайся ти так...

За кілька секунд птах перестав пручатися, і Данило по-
бачив, що крила в нього підпалені. Ось чому він трафив
під машину: не міг злетіти. А ще в лелеки неприродно
згиналася нога, і то вже, мабуть, була Данилова робота.

Він не знав, як лікувати птахів і хто може виходити
обпеченого та збитого лелеку. Він не придумав нічого
кращого, ніж покласти пташину на підлогу під заднім си-
дінням і відвезти до ветеринарки на ринку. Важив лелека
напрочуд мало, як добре вгодована курка. Покладений на
підлогу птах пововтузився трохи, завмер і насрав.

Данило зітхнув, сів за кермо і знову поїхав на дим, до
якого залишилося десь із пів сотні метрів.

Проїхавши лісосмугу, він нарешті побачив джерело
стихійного лиха: поле сухої стерні, яким навсібіч розповза-
лися вогняні змії. Але найгустіший дим валив не з поля,
а із зарослої канави, де палав сухий очерет, викинуті

з поля всохлі будяки, нанесене туди з лісосмуги сухе листя
і сміття, серед якого особливо жирно чадів протектор від
КАМАЗа.

Данило знову вилаявся. Надія, що все перегорить та
згасне, пішла з димом: шини горять довго й жарко, це він
пам'ятав ще з Майдану.

Над канавою стояв із цигаркою в зубах якийсь дядько.
Шкіряна курточка, засмальцьовані камуфляжні штани
та червона бейсболка утворювали той неповторний ан-
самбль, який ясно свідчив, що його носій належить до
численного племені рагулів, а вирішальна риса того ан-
самблю — кирзачі — вказували на одного з дрібних вож-
дів племені.

Данило вийшов з-за керма й підійшов до нього.

— Доброго дня, — привітався з дядьком. — Не бачили,
хто підпалив?

— Я підпалив, — з винятковою безпосередністю сказав
дядько. — А що?

— Загасить. Маєте лопату в багажнику?

— А в сраку піти не хочеш?

Данило зітхнув. Що ж, він очікував саме такої відповіді.
Власне можна було б і не запитувати, але вирішив дати
дядькові шанс. Дядько з шансу не скористався.

Якби Данило був тим наївним хлопцем, який прийшов
у поліцію два роки тому, після універу, Майдану і фрон-
ту, він затримав би дядька от просто зараз. І за пару го-
дин його відпустили б, виписавши сміховинний штраф
у 175 гривень.

Але він був уже трошки прошареним. Тому мав інший
план.

Він ступив іще крок уперед і коротко, не замахуючись,
навісив дядькові в черево.

Данило був не з тих, хто любить бити людей, а надто людей принаймні вдвічі старших за себе. Він сам зневажав «ментів», які з будь-якого приводу розпускають руки. Але пригадав лелеку на задньому сидінні, пригадав скулене в «позі боксера» старече тіло, оголене безсоромним вогнем, оплавлений зубний протез та моторошну пошмішку згорілих вуст — і рука не здригнулася. Дядько поточився і гепнувся на дупу.

Данило терпляче чекав, поки він підведеться.

— Ах ти сука! — процідив дядько, зводячись на ноги.

Поки він замахувався, можна було збігати по пиво, але Данило стояв спокійно й чекав удару, не намагаючись захиститися. Тільки трохи повернув обличчя, щоб дядьків кулак прийшовся не в ніс, а у вилицю.

Від другого удару він легко ухилився і відповів дядькові смачним аперкотом, від якого той знову беркицьнувся, але цього разу вже не підводився, поки Данило вдягав на нього кайданки.

Він уже відчував, як припухає лице, і задоволено всміхався: нікчемне звинувачення в підпалі перетворилося на значно серйозніше звинувачення в нападі на поліціанта. Не те щоб йому не боліло, але з болем вони були як старі друзяки, які ходять одне до одного в гості зі своїми ключами.

Данило видобув із джинсів «корочку» й показав дядькові.

— Молодший лейтенант Данило Кіпніс. Ви затримані за підпал, спротив та напад на поліцію.

— Ти ж мені, курва, не сказав, що ти мент! — прохрипів дядько.

— Не казав? То ви, мабуть, не розчули, — вхопивши дядька за барки, Данило підняв його й повів до машини. — Йой, ви мене ще й матом вилаяли, треба про це не забути.

— Та ти знаєш, хто я? — дядько пашів гнівом. — Я кам'янський староста!

Данило скрипнув зубами.

— Вітаю. Для посадовців штраф удвічі вищий.

Він відчинив дверцята й кивнув затриманому на передне сидіння.

Але той дивився на заднє.

Лелека вже трохи очуняв і не забажав залишатися на підлозі. Він совався між сидіннями, очманіло кліпаючи й не розуміючи, чому не може випростати крила.

— Сідай, — сказав Данило дядькові. — Чи пристебнути тебе до дверей та побігаємо?

— Викинь його, — сказав дядько, киваючи на лелеку. — Однаково здохне.

Від цих слів у Данилові щось шарпонулося.

Зло дивилося на нього водянистими поросячими очима й дихало в обличчя перегаром тютюну, пива і гнилих думок. Зло тупе й бездумне, майже стихійне. Зло, що калічить, убиває і нищить не заради зиску й навіть не з ненависті, а просто так, без зайвої думки, рефлекторно.

Очі Данилові залив червоногарячий гнів. Він ясно побачив, наче у кристалі, як одним ударом вибиває із цього мудила свідомість і штовхає його у вогненну яму. І все. Ніхто не бачив, ніхто не знайде кінців. Був напідпитку й упав у власне вогнище. Карма — така карма.

Але Данило знав, звідки цей імпульс, і звично та швидко придумав його. Свій гнів він виказав лиш у тому, що взяв дядька за жирний карк та нахилив, допомагаючи сісти в машину.

ПОНЕДІЛОК

1

Об одинадцятій ранку вкрай роздратована слідча міської управи Дніпра Віра Опанасенко вела допит підслідного. Діалог відбувався у слідчому ізоляторі на Чичеріна. Тобто на Надії Алексеєнко — Віра ще не пристосувалася до всіх нових назв, до всіх нових імен, якими замінили викреслену з мапи міста радянщину.

Головний фігурант, хлопець на ймення Коля, був схожий на вічного двієчника із задньої парти, якого тягнуть на трійки рік від року, щоб якнайшвидше його спекатися, збувши у ПТУ. Власне таким він і був — не те щоб поганий і не те щоб хороший, просто ніякий, як рідина, що набуває форми посудини.

Це іноді дуже ускладнювало роботу Віри, бо Коля, повернувшись із камери чи бесіди з адвокатом, набував не тієї форми, у якій його намагалася втримати Віра. Наприклад, цього разу Коля вирішив трішки потупити й поопиратися.

Віра розкрила великий пухкий зошит із написом «Книга жалоб». Їй дуже подобався цей релікт радянської епохи, який вона знайшла, розбираючи захаращену бабусину квартиру, і використовувала талмуд як записник і теку для паперів. З цієї книжки вона видобула свіженького папірця — відмову Колі від наданих раніше показань.